

Managementsamenvatting

Inleiding

In het College-uitvoeringsprogramma 2010-2014 en in de Programmabegroting 2012 van de gemeente is opgenomen dat de gemeente Enkhuizen een integraal handhavingsplan zal opstellen. Het beleidsplan betreft de handhaving van de regels voor de sociale en fysieke leefomgeving. Door het handhaven van de regelgeving wil de gemeente waarborgen bieden ten aanzien van de veiligheid, leefbaarheid, gezondheid, milieu- en cultuurhistorische waarden en ruimtelijke kwaliteit.

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) verplicht het gemeentebestuur om een handhavingsbeleid en uitvoeringsplan op te stellen. Handhaving van de Wabo vindt vooral plaats in de fysieke leefomgeving. Omdat de gemeente Enkhuizen toezichts- en handhavingstaken heeft in de leefomgeving, is de scope van het handhavingsbeleid breder getrokken. Het beleid omvat de handhavingstaken die gerelateerd zijn aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Algemene plaatselijke verordening, de bijzondere wetten, de Verordening op de warenmarkt(en) voor de gemeente Enkhuizen 2012 (marktverordening) en de Verordening voor de havens en het openbaar vaarwater (havenverordening). Voor de discipline milieu is een separaat milieubeleidsplan opgesteld.

Met het handhavingsbeleid maakt de gemeente Enkhuizen transparant wat de taken en verantwoordelijkheden zijn op het gebied van handhaving en welke prioriteiten zij daarbij stelt. De totstandkoming van die keuzes vindt plaats binnen de context van interne en externe ontwikkelingen die op de afdeling afkomen, zoals de vernieuwing van wetgeving en de ontwikkeling van een regionale uitvoeringsdienst (RUD). Om de taken van de gemeente in een goed perspectief te plaatsen zijn deze ontwikkelingen ook in dit beleidsplan beschreven.

In het beleidsplan is tevens vastgelegd met welke (interne en externe) ketenpartners afspraken zijn gemaakt in het kader van handhaving. Bij externe ketenpartners valt te denken aan de Rijksoverheid, Provincie Noord-Holland, de Brandweer SED en de Milieudienst West-Friesland.

De raad stelt de kaders voor toezicht en handhaving, terwijl het college bevoegd is het uitvoeringsplan vast te stellen. Het beleid is daarom bewust geknipt in een deel A (kaderstellend) en een deel B (uitvoering). Deel A wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad; het college is vervolgens bevoegd om Deel B vast te stellen.

Deel A: Prioriteitstelling

De gemeente ziet zich gesteld voor een uitgebreid pakket van toezicht- en handhavingstaken in de sociale en fysieke leefomgeving. De gemeente beschikt niet over een eindeloze capaciteit om het gehele pakket aan taken voor 100% uit te voeren. Daarom zullen keuzes gemaakt moeten worden. "Kiezen" betekent prioriteiten stellen. Door bij die keuzes te werken met een risicoanalyse worden middelen zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet. Door prioriteiten te stellen wordt bovendien voorkomen dat individuele toezichthouders en handhavers naar eigen inzicht handelen, met als risico dat niet gehandeld wordt conform de wensen van het bestuur.

De prioriteiten voor toezicht zijn gebaseerd op een probleemanalyse. Gemeente Enkhuizen heeft hierbij gekozen voor een effectbenadering. Voor de verschillende effectgebieden is gekeken naar de risico's die kunnen optreden bij niet-naleving van wet- en regelgeving. In deze effectbenadering is met nadruk gekeken naar het naleefgedrag binnen de gemeente Enkhuizen. Daarbij krijgen veiligheid en effecten die op kunnen treden in gebieden met beschermd stads- en dorpsgezicht en overige

monumenten de hoogste prioriteit. De genoemde prioriteiten hebben we vertaald naar een prioriteitstelling voor de verschillende toezichtstaken.

Ook zijn prioriteiten gesteld voor de juridische opvolging (handhaving) van geconstateerde overtredingen op basis van de mate van dringendheid, met daaraan gekoppeld een termijn tot het starten van een eventueel handhavingstraject. Bij alle overtredingen geldt de aantasting van het bestuurlijk gezag als extra overweging in de prioriteitstelling.

Het handhavingsbeleid als geheel legt naast de prioriteiten ook de werkwijze vast. Bewoners en bedrijven zijn op de hoogte van de wijze waarop het bestuur tegen overtredingen en onrechtmatig gedrag zal optreden. Door prioriteiten en de werkwijze vast te leggen, is de gemeente transparant en helder naar de burger toe.

Deel B: Uitvoeringsprogramma

Na vaststelling door de raad van het kader, stelt het college het uitvoeringsprogramma vast. Het uitvoeringsprogramma is bedoeld om transparantie in de werkwijze te krijgen en inzicht in de capaciteitsbehoefte te vergroten.

Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma is uitgegaan van uitvoering op *minimaal adequaat* niveau. Dit niveau voor handhaving ligt niet expliciet vast in wetten en regels. Enerzijds schrijven wet en regelgeving voor dat de gemeente toezicht moet houden en een beginselplicht tot handhavend optreden heeft. Anderzijds dient elke gemeente voor zich te beslissen waar de prioriteiten in handhavingstaken liggen en met welke omvang en diepgang dit wordt uitgevoerd.

Voor de bouwtoezichtstaken in het kader van de Wabo wordt in het plan vastgelegd dat gewerkt wordt op basis van het integraal Toezichtprotocol. Dit toezichtprotocol wordt door de Rijksoverheid ondersteund en geaccepteerd als landelijk standaard hulpmiddel bij de uitvoering van het omgevingtoezicht.

Naast de reguliere toezichtstaken kent de gemeente Enkhuzen enkele specifieke aandachtspunten voor de periode 2013-2014. Deze zijn:

- *Zwembaden*
In 2013-2014 wordt aandacht besteed aan de risico's van corrosie van stalen (ophang)constructies en bevestigingsmiddelen in de overdekte zwembaden in Enkhuzen.
- *Legionella*
In 2013-2014 wordt aandacht besteed aan de risico's van legionella, met name in sanitaire voorzieningen in het havengebied, gemeentelijke sportgebouwen en het zwembad.
- *KOMPAS*
Sinds medio 2009 wordt in het kader van de huisvesting van arbeidsmigranten het regionale project Kompas uitgevoerd. In 2013 zal (bestuurlijke) overwogen dienen te worden of het uitvoeren van controles op huisvesting arbeidsmigranten ingebed zal worden in de ambtelijke organisatie van Enkhuzen.

- *Illegaal gebruik: horeca en wonen in winkels en wonen op bedrijfsterreinen en in bedrijfspanden.*
In 2013-2014 wordt aandacht besteed het illegaal gebruik van winkels, bedrijfsterreinen en bedrijfspanden. Dit is een structurele taak van de gemeente.
- *Walkanten*
De problematiek van de walkanten is complex en omvangrijk. De problematiek betreft enerzijds het planologisch gebruik, zoals de beschoeiingproblematiek in woonwijken, en anderzijds de opslag c.q. het parkeren van boten en auto's op de walkanten. Om deze problematiek op duurzame en integrale wijze aan te pakken, zal dit in de periode 2013-2014 projectmatig worden opgepakt.
- *Asbest*
Met de komst van het nieuwe Bouwbesluit in 2012 is voor het slopen van asbesthoudend materiaal een meldingsplicht ontstaan. Dit betekent voor de gemeente een meer complexe controletaak betreffende de opsporing van illegale sloop en illegale dumping van asbestmateriaal.
- *Brandveiligheid zorginstellingen*
Eind 2011 is het landelijke rapport "Brandveiligheid van zorginstellingen" verschenen. Dit rapport kan gevolgen hebben voor de toezicht en handhaving brandveiligheid bij zorginstellingen door de gemeente.
- *Evenementen*
In 2012 is gestart met het opstellen van een integraal evenementenbeleid. Onderdeel hiervan is integrale, effectieve en efficiënte handhaving van evenementen.
- *Drank en horeca*
Met de komst van de nieuwe Drank- en horecawet in 2013 krijgt de gemeente diverse incidentele en structurele taken. De incidentele taken (implementatie) worden op projectmatige wijze opgepakt. Tegelijkertijd met de implementatie van dit programma wordt ook de nieuwe regelgeving in het kader van de drank en horeca vorm gegeven. De omvang van de structurele inzet zal bepaald worden op basis van daarin concreet gemaakte beleidskeuzes en is vertaald in het uitvoeringsprogramma.

Capaciteitsvraagstuk

Er moet vastgesteld worden dat de huidige formatie niet toereikend is om uitvoering te geven aan de voorgestelde prioriteiten voor met name toezicht en handhavingstaken van de Wabo, afgezet tegen de andere handhavingswerkzaamheden die ook tot de gemeentelijke taken behoren. Het u ter kennisneming aangeboden uitvoeringsprogramma (Deel B) voorziet in de door de raad toegekende uitbreiding van de personele capaciteit met 1 formatieplaats voor toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten (Boa-capaciteit).

Omdat de huidige formatie niet toereikend is, is op basis van de beschikbare capaciteit voor toezicht en handhaving Wabo een aangepast uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit betekent dat een nader te bepalen aantal taken niet uitgevoerd zal worden. Deze te vervallen takken omvatten bijvoorbeeld de actieve opsporing (gebiedstoezicht) in het kader van de Wabo en het toezicht houden op kleine tot middelgrote bouwprojecten.

In deel B is ter illustratie hiervan een alternatief uitvoeringsprogramma uitgewerkt. In deze uitwerking wordt tijdens de bouw tot 50% van het aantal toezichtmomenten niet gecontroleerd. Kortom, wat er toe doet in het kader van veiligheid in beeld. Het primaire uitgangspunt is veiligheid.

Ook wordt een belangrijk deel van de overtredingen niet geconstateerd noch daadwerkelijk juridisch opgevolgd. Het aantal handhavingsmeldingen en –verzoeken zal toenemen, waardoor er meer tijd gereserveerd zal moeten worden voor onvoorziene zaken.

Er worden bij dit alternatief onvoldoende waarborgen geboden voor veiligheid, leefbaarheid, gezondheid, milieu- en cultuurhistorische waarden en ruimtelijke kwaliteit. Juridisch gezien loopt de gemeente het risico op klachten van bewoners en bedrijven over rechtsgelijkheid en geloofwaardigheid en op aansprakelijkheid wanneer ten onrechte niet gehandhaafd wordt. Bestuurlijk gezien kan de gemeente imago- en financiële schade oplopen. Dit alternatief wordt niet aanbevolen.

Veranderen

Na de vaststelling van het Integraal handhavingsbeleid gemeente Enkhuisen, zal het beleid in de organisatie geïmplementeerd moeten worden. Daartoe wordt een implementatieplan opgesteld. Er zal ook anders gewerkt gaan worden. Dit betekent dat werkprocessen aangepast of opgesteld moeten worden. Dit betekent dat bij de start sprake zal zijn van een overgangperiode.